

Geloven in

• door Peter van Beugen

het laatste der dagen

HET IS BIJNA EEN HYPE GEWORDEN OP HET CHRISTELIJK ERF. BOEKEN – VOORAL IN ROMAN VORM- EN FILMS DIE SPELEN IN DE TIJD VAN HET EINDE. DE ‘LEFT BEHIND’ SERIES, OF DE LAATSTE BAZUIN ZIJN MAAR ENKELE VERTEGENWOORDIGERS VAN DIT GENRE. VOORAL IN DE ANGELSAKSISCHE WERELD IS DE GEDACHTE LEVEND GEHOUDEN DIE ZICH IN DE AFGELOPEN TWEE EEUWEN MET NAME IN DE EVANGELISCHE WERELD WIJD HEEFT VERBREID: DE VERWACHTING VAN DE TERUGKOMST VAN DE HEER JEZUS IN ONZE TIJD EN DE GEBEURTENISSEN DIE DAARAAN VOORAFGAAN. ER ZIJN ZELFS TWEE KERKGE-NOOTSCHAPPEN DIE ER IN HUN NAAM NAAR VERWIJZEN, DE ‘KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN’(OPGERICHT IN NEW YORK, 1830) EN DE ‘ZEVEN-DE DAG ADVENTISTEN’ (OPGERICHT IN WASHINGTON, 1863).

Niet langer was de wederkomst van Christus iets dat zich zou afspelen op ‘de jongste dag’- een andere manier om te zeggen dat het waarschijnlijk ‘nog heel lang duurt en dat we er niet zoveel vanaf weten’ - en daardoor weinig aandacht kreeg. Met deze opvatting zijn gelovigen vele eeuwen in de kerkgeschiedenis in slaap gesust. Nee, de gedachte dat we ‘in de eindtijd leven’, of in de laatste dagen leven werd verlevendigd. Het is een onderwerp dat boeit, dat aanleiding heeft gegeven tot speculaties en niet vrij is van een zekere hang naar sensatie. Maar dat laat niet onverlet dat het teruggaat op belangrijk Bijbels onderwijs dat van vitaal belang is voor een gezond

gemeenteleven. We doen er goed aan deze verwachting scherp te houden of, om het met Petrus te zeggen: ‘wij hebben het profetisch woord des te vaster en u doet er goed aan daarop acht te geven als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw harten... ik ben er altijd op uit u aan deze dingen te herinneren’(2 Petr.1:12, 19). Wat bedoelt de Schrift als zij spreekt over het laatste der dagen en wat betekent het voor ons?

Oud nieuws?

Het vooruitzicht naar ‘het laatste der dagen’ is geen uitdruk-

king die we pas in het Nieuwe Testament tegenkomen. In de ontwikkeling van de heilsgeschiedenis van het Oude Testament zien we hoe God in zijn verkiezende genade naar een punt toewerkt om zijn regering van gerechtigheid en vrede op aarde te vestigen. Via aartsvaders, Mozes en de wetgeving krijgen we zicht op de ontstaansgeschiedenis van het volk Israël en de bijzondere beloften die de Heer aan hen doet. Na de inname van het land en de oprichting van het koningschap in het huis van David lijken alle voorwaarden te zijn geschapen en de vervulling van de beloften aanstaande. Als blijkt dat geen van Davids' zonen in volkomenheid wandelt naar de wet van de Heer en God zijn volk tuchtiging en oordeel moet aankondigen, staan profeten op die vooruitwijzen naar het laatste der dagen.

'En het zal geschieden in het laatste der dagen: dan zal de berg van het huis des Heren vaststaan als de hoogste der bergen en hij zal verheven zijn boven de heuvelen. En alle volkeren zullen derwaarts toe stromen en vele natiën zullen optrekken en zeggen: komt, laten wij opgaan naar de berg des Heren, naar het huis van de God van Jakob, opdat Hij ons lere aangaande zijn wegen en opdat wij zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan en des Heren woord uit Jeruzalem. En Hij zal richten tussen volk en volk en rechtspreken over machtige natiën. Dan zullen zij hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden en hun speren tot snoeimessen, geen volk zal tegen een ander volk meer het zwaard opheffen en zij zullen de oorlog niet meer leren' (Jes.2:2-4, vgl Mi.4:1-5). In de eerste plaats spreekt de profetie over de oprichting van het koninkrijk - de berg staat symbool voor het koninkrijk van de Heer (zie Dan.2:45): het zal staan en in die tijd zal Israël het hoofd zijn van alle volken. In de tweede plaats zal dan zal werkelijkheid worden waar Israël zo in tekort geschoten was, de volken zullen daar onderricht uit de wet ontvangen en de kennis van de Heer zal de aardbodem vervullen (zie ook Jer. 31:34). In de derde plaats zal het een tijd zijn van directe rechtspraak van de Heer; zoals Hij rechtspreekt over de volken bij de aanvang van zijn koninkrijk (Matth. 25:31), zo zal Hij ook rechtspreken tussen volken, zij zullen hun geschillen zelfs uit eigen beweging aan Hem voorleggen. In de vierde plaats zal het een tijd zijn van vrede: de oorlog zal niet meer geleerd worden en zelfs het wapentuig zal worden afgeschaft.

Ook in het lot van de omliggende volken zal een keer worden gebracht (Jer.48:47; 49:39) en zij zullen niet langer Israëls

vijanden zijn. Daniel (Dan.2:28-45, vgl. 7:9-14) openbaart aan Nebukadnezar wat er in de toekomstige dagen zal gebeuren: de tijden van de volken zullen voortduren tot het einde, als hun macht te niet gedaan zal worden door de vestiging van het rijk Gods'. In een boodschap van de engel Michael krijgt Daniel nader te verstaan wat er gebeuren zal in het laatste der dagen (Dan.10:14; 11:40): volken zullen strijden en het Sieraadland vertreden. De koning van het Noorden zal doortrekken en zijn legers opslaan voor Jeruzalem, daar zal hij teniet worden gedaan door de verschijning van de Messias.

Tot de komst van de Messias zal het volk Israël als een verstone verbleven: 'Want vele dagen zullen de Israëlieten blijven zitten zonder koning en zonder vorst, zonder offer en zonder gewijde steen, zonder efod en terafim. Daarna zullen de Israëlieten zich bekeren en de Heer, hun God zoeken, en David, hun koning, en bevende komen tot de Heer en zijn heil - in de dagen der toekomst' (Hos.3:4,5).

Messiaanse koorts

Met de geboorte van de Heer Jezus en diens optreden lijken alle voorwaarden geschapen te zijn om de langverwachte beloften in vervulling te doen gaan. De engel vertelde het grote nieuws aan Maria: (Luk.1:30-33) 'Wees niet bevreesd, Maria; want gij hebt genade gevonden bij God. En zie, gij zult zwanger worden en een zoon baren, en gij zult Hem de naam Jezus geven. Deze zal groot zijn en Zoon des Allerhoogsten genoemd worden, en de Heer God zal Hem de troon van zijn vader David geven, en Hij zal als koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid, en zijn koningschap zal geen einde nemen'. En Zacharia zou profeteren: Geloofd zij de Heer, de God van Israël, want Hij heeft omgezien naar zijn volk en heeft het verlossing gebracht, en heeft ons een hoorn des heils opgericht, in het huis van David, zijn knecht, - gelijk Hij gesproken heeft door de mond zijner heilige profeten van oudsher - om ons te redden van onze vijanden en uit de hand van allen, die ons haten, om barmhartigheid te betonen aan onze vaderen en zijn heilig verbond te gedenken, de eed, die Hij zwoer aan Abraham, onze vader, dat Hij ons zou geven, zonder vreze, uit de hand der vijanden verlost, Hem te dienen in heiligheid en gerechtigheid voor zijn aangezicht, al onze dagen' (Luk.1:68-75). Vele teksten in de evangeliën verklaren expliciet dat met het optreden van de Heer Jezus 'in vervulling ging zoals geschreven was'. De tijd dat God zijn Zoon zond sloot bij een deel van de bevolking aan bij de toegenomen verwachting van het einde. De Dode Zee

rollen, die worden toegeschreven aan de Qumran sekte, en verschillende apocriefe boeken van de Joden hebben een duidelijk apocalyptisch karakter: men leefde in de gespannen verwachting van het einde. Een deel van de bevolking beantwoorde aan de oproep van Johannes de Doper en liet zich dopen, in voorbereiding op de komst van de Messias. De leiders van het volk echter, het zogenaamde 'establishment' samen met de massa, verwierp de Messias en als gevolg van hun ongeloof werd het koninkrijk van hen weggenomen, werd Israël als volk terzijde gesteld en werd de vervulling van de Oudtestamentische beloften uitgesteld. Zelfs na de opstanding en de hemelvaart van de Heer Jezus klonk in de redevoering van Petrus (Hand. 2:17) met kracht de boodschap van bekering en het allerlaatste aanbod van de Messias aan Israël: de tijden van verkwikking zouden komen als Israël Hem zou erkennen als Heer. Maar de harten waren verhard en het aanbod werd afgewezen. Alle eschatologische verwachtingen onder het volk gingen als een nachtkaars uit, Jeruzalem werd verwoest en het volk in diaspora gevoerd.

Het einde uitgesteld

Menselijkerwijs gesproken verkeert de heilsgeschiedenis in een fase van grote verlegenheid: wat nu? Door de bediening van de apostel Paulus openbaart God dat Hij in deze tijd een plan uitvoert dat verborgen was van de grondlegging van de wereld. Er opent zich een nieuwe bedeling in Gods heilsplan. De Messias zal komen – of beter: terugkomen - zoals voorgezegd was en de zijn Vredesrijk zal worden opgericht, maar nu nog niet. Vanuit het oogpunt van de Oudtestamentische profeten vallen de komst en de wederkomst samen als een punt in de geschiedenis, maar vanuit Nieuwtestamenteel perspectief opent zich een nieuwe episode, een nieuw begin. Een tijdvak dat onttrokken was aan het blikveld van de profetieën, waarin nog geen vervulling van hun beloften plaatsvindt, maar in plaats daarvan de verborgenheden aangaande de Gemeente, de verborgenheid van het koninkrijk der hemelen, van de opname van de Gemeente en de terzijde stelling van Israël aan het licht komen, totdat... Totdat de volheid van de volken is ingegaan (Rom.11:25). De manier waarop Gods heilsgeschiedenis zich in deze tijd voltrekt is niet te duiden als een vervulling of voortzetting van de oude bedeling. Als een brug die staat op twee pijlers op beide oevers van een brede rivier, zo overbrugt de bedeling van de Gemeente het moment waarin Israël terzijde werd gesteld met het toekomstige moment waarop Hij de beloften aangaande zijn volk en het komende rijk in vervulling doet gaan.

De geschiedenis van de Gemeente van God laat haar bergen en dalen zien: hoogtepunten van geestelijke opleving en vernieuwde zendingsdrang worden afgewisseld met dieptepunten van trots, lauwheid en holle belijdenis. Het 'totdat' houdt in dat er ook aan deze bedeling een einde komt. Omvat de boodschap over de laatste dagen aan Israël echter naast een aankondiging van oordeel enerzijds ook een boodschap van toekomstig herstel en zegening, in de boodschap van de laatste dagen van de Gemeente op aarde blijft een aankondiging van herstel uit: 'De Geest nu zegt uitdrukkelijk dat er in latere tijden sommigen van het geloof zullen afvallen, terwijl zij zich bezig houden met verleidelijke geesten en leringen van demonen die in huichelarij leugen spreken' (1 Tim.4:1), 'Maar weet dit dat er in de laatste dagen zware tijden zullen zijn...' (2 Tim.3:1), 'Weet dit eerst, dat er in het laatst de dagen spotters met spottennij zullen komen,...'(2 Petr. 3:3). Evenals Israël wordt ook de gemeente van God aangesproken op haar aardse verantwoordelijkheid en ook haar is aangezegd dat als zij niet beantwoordt aan haar roeping, de Heer haar tegen moet komen met tuchtiging en oordeel. Een laatste opleving in haar geschiedenis ontaardt in een periode van ingebeelde rijkdom, geestelijke lauwheid en – ergste van alles – morele verblinding voor haar eigen toestand (Op.3:14-22).

'where are we standing now?'

De vraag die velen bezig houdt als we spreken over de eindtijd is: waar staan wij nu? Leven wij in de eindtijd? Zijn de laatste dagen aangebroken? Gelovigen in bijna alle eeuwen van de kerkgeschiedenis hebben gemeend dat hun dagen de laatste waren en dat het 'nu toch echt niet lang meer kon duren'. Wat maakt onze dagen anders dan de hunne? Twee dingen kunnen op z'n minst genoemd worden. In de eerste plaats kondigt het herstel van Israël zich aan. 'Leert nu van de vijgenboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak al zacht wordt en bladeren uitspruiten, dan weet u dat de zomer nabij is' (Matth. 24:32). Het ontstaan van de gemeente ging gepaard met een overgangperiode tot de definitieve terzijde stelling van Israël en de vernietiging van de tempel. Zo zal het toekomstige herstel van Israël niet 'overnight' plaatsvinden maar zien we in de laatste dagen van de gemeente dat Israël een aanloop neemt om haar weg in Gods heilsgeschiedenis voort te zetten. In de tweede plaats kondigt zich in de kerkgeschiedenis haar laatste stadium aan. De middernachtsroep heeft geklonken (Matth.25:1-13) en heeft de Bruidsgemeente opgeroepen zich klaar te maken voor de verwachting van zijn komst. De laatste ingrijpende omwenteling in de kerkgeschiedenis heeft zich in

onze dagen voltrokken en afgaand op wat de Schrift ons aankondigt wij mogen met enig recht zeggen dat de Gemeente van God haar spannendste en moeilijkste tijd¹ tegemoet gaat. God houdt niet op met werken en met dankbaarheid voor het werk van Gods Geest in onze tijd enerzijds moeten wij anderzijds onze ogen niet sluiten voor het karakter van de dagen die wij tegemoet snellen.

Zowel uit het oogpunt van Israëls geschiedenis als uit het oogpunt van de kerkgeschiedenis hebben wij een duidelijke aanwijzing dat het laatste der dagen zich aandient. Meer dan ooit is de Gemeente van God aangewezen op het licht van het profetische woord en met volharding uitzien naar de komst van de Heer.

¹ Zie het artikel 'De Finale', Focus nr.13 pp.27-31

